

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Regvlarvm Vtrivsque Ivris Cvm Ampliationibvs Ac
Limitationibvs**

Dueñas, Pedro

Venetiis, 1566

Regvla CCCLXXXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63213)

xv. tit. xv. par. iij. Et hanc regulam vltra Doct. in locis supra dictis, ponit Specula. in tit. de test. §. j. nu. 8. Abb. in c. cum oporteat nu. 3. de accusatio. & ibi Ioan. de Imol. nu. 10. & Doct. Bar. in l. qui testamento. in prin. ff. de testamen. & quod in causa civili admittitur, dicit vidisse seruari Alber. in d. l. parentes. nu. 2. Hanc eandem opi. tenet Stepha. Bertran. vbi allegat quam plures Doct. in cons. ccxij. nu. 9. vol. j. secundæ impress. Marc. Ant. Bauria in §. patet. nu. 23. Insti. de testa. Soc. Iun. in cons. xxxviii. nu. 8. vol. ij. Alber. in tract. de testi. in ij. par. prin. nu. 5. Alcia. in tracta. de presump. in j. regula presump. xxiiij. nu. 1. & eam dicit communiter teneri Soc. Iun. in cons. xxix. nume. 12. vol. ij. Anto. Corlet. in singul. verb. testis. Et circa hanc regulam vide Soci. in reg. 427. Bernat. de Luc. in reg. dcclxvi.

Hanc regulam cum sex limitationibus ponit Fel. in c. cum oporteat. nu. 3. de accus. & in c. in literis. nu. 11. de testi. Hippol. in l. j. ad qonem. nn. 7. ff. de quæst. quas sex limitatio. sublimitat aliis sex modis idem Fel. in d. c. cum oporteat. in d. num. 3. Eandem regulam cum eisdem limita. & sublimita. posuit idem Felin. in d. c. literas. a nu. 4. vsque ad 17. de presump. Easdemmet limitationes, & sublimitationes posuit Stepha. Aufredus in tracta. de reprobationibus testium, in nu. 25.

REGVLA CCCLXXXIII.

F R A T E R pro fratre in criminalibus testificari non potest. Hanc regulam probat tex. in l. Lege Iulia. ff. de testib. cononizata in c. si testes. §. lege Iulia. iij. q. iij. tex. & ibi gl. in d. l. parentes. C. de testi. Probatur etiam hæc regula in glossis adductis in reg. prescripta: & vltra ibi dicta ita tenet Alber. Gandi. in tract. malef. in reg. de testibus, & qui repellantur. nu. 7. Ratio est: quia in criminalibus testes debent esse omni exceptione maioris. Hanc etiam opi. tenet Specula. in titu. de teste. §. j. nu. 8. Abb. in c. cum oporteat. nu. 3. de accus. & in c. literas. nu. 8. de presump. Alex. in cons. lxx. nu. 5. vol. i. Alber. in d. l. parentes. nu. 2. Bal. & doct. Iacobus de Bellouiso in pract. c. de causis criminalibus. nu. 70.

2 Amplia primo, procedere in causa iniuriarum. Ita tenet Bar. in l. lex Cornelia. in prin. ff. de iniur. quæ sequuntur Bar. de Sali. & Angel. de Perusio in l. vnic. C. de raptu virg. Hippol. de Marfil. in l. j. §. ad quæstionem. nu. 7. ff. de quæstio. Felin. in c. literas. num. 8. de presump. & in d. c. cum oporteat. nu. 3. & ibi Anan. nu. 4. Steph. Aufredus in tract. de reprob. testium. nu. 25. Eandem opinio. tenet idem Bar. in l. quia testamento. §. quæcunque. nu. 7. ff. de testa. & tunc qui libet de generatione, & casata venit vsque ad quartum gradum repellendus. Ratio est: quia iniuria quæ fit defuncto, dicitur fieri omnibus de casata: vt in l. j. ff. de liber. causa. & in l. lege Iulia. & in l. lex Cornelia. ff. de iniur. facit tex. in l. qui iurisdictioni præst. ff. de iur. iudi.

rifli. omni iudi. & ita etiam tenet Barto. in l. tutor. §. si tutor inimi-
cus. ff. de suspect. tuto. Idem Feli. in c. ecclesie sancte Marte. nu. 99.
de const. l. as. in l. de pupillo. §. si quis ipsi p̄tori. num. 12. ff. de noui
ope. nuntia. Mar. Anto. Blanc. in d. l. si. nu. 172. ff. de questi. & ideo
quando tractatur de propria iniuria testificantis, non est idoneus te-
stis: vt in l. nullus idoneus. & in l. omnibus. C. de testi. & hoc etiã,
tenet Abb. in d. c. cum oporteat. nu. 3. & ibi Aret. nu. 8. Flori. in l. te-
stis idoneus. nu. 7. ff. de testi. & Marc. Anto. Baue. in §. pater. nu. 23.
Insti. de testa. Alcia. in tract. p̄sumpt. in j. regu. p̄sumpt. xxiiij.
na. Et hæc amplia. probatur de iure regio per text. in l. xi. titu.
xv. par. iij. & in l. ix. ti. xxx. par. vij.

Amplia secundo, habere locum in causa ciuili omnium honorũ,
vt maioris partis: nam frater non potest esse testis pro fratre. Ra-
no est, quia causa omnium honorum vt maioris partis æquiparatur
criminali. l. propter litem. §. j. ff. de excus. tuto. c. j. de testi. spolia. Ita
tenet Bal. in l. parentes. nu. 1. col. j. & ij. C. de testi. & ibi Sali. nu. 2.
Aret. in d. c. cum oporteat. nu. 10. Mar. Anto. Baue. in §. pater. nu. 23.
Insti. de testa. Hippol. de Marfi. in l. j. §. seruus municipum. num. 9.
ff. de questi. Lanfrancus de Oriano in tracta. de testibus, nume. 80.
Iacobus de Bellouiso in prac. in ij. par. c. de causis criminalibus, nu.
70. Bar. Soci. in confi. xvij. num. 6. & 7. vol. j. & in confi. ccxxxv.
num. 7. vol. ii.

Limita primo procedere, in causa matrimoniali pro illa parte
que stat pro matrimonio, nisi inter illam partem, & aliam sit dispa-
ritas in diuitis, vel in honore, vel nobilitate. Vt in c. super eo. el. ij.
de testi. & ibi Doct. Iacobi. de Sancto Georg. in l. ex eo. nu. 6. ff.
de testi. Soci. iun. in confi. xxix. nu. 1. cū aliis, vol. ij. vbi dicit hoc
procedere, etiam si simul habitent, & sint de eadem familia: licet
causa matrimonialis dicatur grauis, & ardua, c. j. de consangu. & af-
fina. notat Abb. in c. si pro debilitate, de officio deleg. & videatur
equiparare causę criminali, vt videtur concludere Alex. in consil.
cxliij. nu. 4. vol. ij. & Deci. in confi. cxxxiiij. col. ij. nu. 2. vers. sed
in his non obstantibus. Facit quod supra dixi in reg. cccxv. amplia.
prima.

Limita secundo, habere locum in crimine hæresis. Vt est tex. in
d. c. literas. de p̄sumpt. vbi frater purgat fratrem a crimine hære-
sis, & ibi Abb. nu. 1. & nu. 8. & ceteri Doc. Bal. in d. l. parentes. nu.
1. & ibi Sali. nu. 2. Flori. in l. testis idoneus. nu. 6. ff. de testi. Iacobi.
de Sancto Georg. in l. pater & filius. nu. 2. ff. eod. titu. de testi. Marc.
Anto. Baue. in d. §. pater. nu. 23. Insti. de testa. Guliel. Bened. in repe.
c. Rainutus. in ver. qui cum alia matrimonia contrahens. nu. 236.
Hippo. in sing. dviii. Iacobus Septimancensis in suo libro Catholi-
carum institutionum, c. lxxij. nu. 14.

Tertio limita, non procedere ad purgandam innocentiam fratris:
nam in causa criminali frater bene admittitur, scilicet quod frater
commisit delictum ad suam defensionem, Ita tenet Bal. in d. l. pater-
tes.

D. Petri Duen.

- tes. nu. 1. col. j. & ij. & ibi Sali. nu. 2. Iaf. in l. sed & si quis. nu. 5. ff. de iusti. & iure. Flo. in d. l. testis idoneus. nu. 6. ff. de testi. Ripa in l. damnum. nu. 12. ff. de dam. inf. Mart. Ant. Baue. in d. §. pater. nu. 23. Guliel. Benedi. in d. verb. qui cū alio contrahens. nu. 257. Alex. in conf. iij. nu. 10. vol. vi. & in eod. v. nu. 7. vol. j. & in conf. 212. nu. 9. & in conf. xxiiij. nu. 39. vol. ij. Hippo. in l. vnus. §. cogniturum. nu. 52. ff. de quæst. & in sing. ccccviij. Alcia. in tract. præsump. in reg. j. præsump. xxiiij. num. 2. Fel. in d. c. cum oporteat. nu. 3. & in c. literas. nu. 15. de præsump. & in hoc casu non attenditur an simul habitent vel non, secundum Sali. in d. l. parentem quem sequitur Alex. in conf. cxix. nu. 6. vol. vij.
- 4 Limita quarto, si frater est adeo bonæ opinionis vt non præsumatur deietare a veritate: nam tunc tanquam bonus vir admittitur. Ita tenet Abb. in c. cum oporteat. nu. 3. de accus. vel aliquis religiosus. Imo. in c. cum R. canonicus. nu. 8. de offi. dele. quem ibi sequitur Barb. nu. 16. Feli. in c. literas. nu. 21. de præsum. Hip. in præc. crimin. in §. j. nu. 11. & in repe. Rub. nu. 124. ff. de fideiuf. Steph. Auredus in tract. de reprob. testi. nu. 25. Iaf. in rep. l. admonendi. nu. 180. de iurei. Io. de Anania in d. c. cum oporteat. nu. 4. & Aret. nu. 13. allegat pro hoc gl. in Summa. iij. q. v. vbi hoc Alanus tenet. quæ op. reprobatur ibi a gl. sed opi. Alani potest saluari in nostro casu, & pro hoc est tex. in c. in literis. in fi. de testi. & l. ix. tit. viij. lib. ij. fori.
- 5 Limita quinto, quando frater testificaretur inter duos fratres: nam tunc erit idoneus testis in causa criminali. Ratio est: quia paritas consanguinitatis tollit suspicionē: vt in l. non solum. §. j. ff. de ritu nupti. & in l. extraneos. §. j. & in l. in hoc. C. de quæst. vbi licet alius seruus non possit torqueri contra dominum. l. j. §. diuus. cum alijs. ff. de quæst. tamen si seruus torquetur inter duos dominos, bene potest, nam tunc ratione æqualitatis dominij valebit tortura. facit textus l. sed & milites. versi. cogualiras. n. ff. de excusatio. tur. Hanc opi. tenet Specul. in tit. de teste. §. 1. nu. 9. Bar. in l. qui testamento. §. quæcunque. nu. 8. ff. de testa. Hip. in l. j. §. seruum. nu. 6. ff. de quæst. Flor. in l. testis idoneus. nu. 8. ff. de testi. Ant. Baue. vbi pro hoc adducit alia quam plura. in §. pater. nu. 23. Instit. de testa. Stephanus Auredus in tracta. de reprobatio. testimonium. nu. 25. Feli. in d. c. literas. nu. 15. & in d. c. cum oporteat. nu. 3. De iure regio probatur in l. ix. tit. viij. lib. ii. fori.
- 6 Limita sexto, quando causa criminalis ciuilitur est morata: nam tunc frater admittitur pro fratre, sicut in mera ciuili. Ita tenet Abb. in d. c. cū oporteat. nu. 3. per tex. in d. c. literas. de præsump. & ibi Imola post Guliel. nu. 10. Ioan. And. & Io. de Ana. in d. c. cum oporteat. & ibi Additi. Aretini. ad nu. 8. vbi dicit quod ibi Aret. hoc non bene intellexerit. Facit quod supra dixi in reg. cccxv. limita. j.
- 7 Septimo limita non procedere, quando a patre contraria non fuit oppositum: nam tūc bene admittuntur fratres, et in causa criminali. Ita concludit Bal. in l. si quis testibus. nu. 7. C. de testi. quæ sequitur Feli.

Feli. in d. c. literas, nu. 14. & in d. c. cum oporteat, nu. 3. Steph. Au-
fredus in d. tract. de reprob. testiū, nu. 25. Ias. in l. certi conditio, §.
quoniam, nu. 13. ff. si cert. petat. Et Bal. vbi supra loquitur in ex-
ceptionibus favore partis introductis: secus dicit in inductos odio
testis: vt in s. communicatis, vel bannis: vt in l. tameris, ff. ad Maced.
& ita dicit intelligendum tex. in c. presentium, & in c. ex parte, de
testi. & in Auth. si dicatur, C. eo, ti. & dicit ibi, quod cauti aduo-
cati semper debet protestari exceptiones sibi saluas esse in personis,
& dicit testium in prin. productionis: nam per talē protestationem
retrahatur ius opponendi, cum excludatur tacitus consensus, arg. l.
si situs, ff. ad Macedo, que procedunt in testibus productis contra
presentes: sed quando producantur contra absentes non est neces-
saria protestatio, quia absens non intelligitur consentire, cum non
habeat causam contradicendi: vt notat Ci. in d. Auth. si dicatur, C.
de testi. Circa quam regulam est notandum quod in supra dictis
casibus in quibus frater admittitur pro fratre, de quibus in hac re-
gula, & in supra proxima, detrahitur fidei eius: & sic non erit om-
nino integer testis, nec facit tantam fidem sicut alius. Ita tenet Spe-
cula, in ti. de teste, §. j. versi. sed nunquid frater, nu. 8. Bar. in l. qui te-
stamento, §. j. nu. 6. ff. de testa. Imo, in d. c. cum oporteat, nu. 10. Gui-
do Papa, vbi hoc declarat, in c. cum regula canonica, nu. 2. de offi.
delega. Alcia, in tract. præsump. in l. reg. præsumptio, xxiiij. num. 5.
Mar. Anto. Baue, in §. pater, nu. 27. Insti. de testam. Bartho. Soci. in
confi. xx. nu. 18. & in confi. cxxx. nu. 10. vol. 1. Ioan. de Amicis in
confi. lxxi. nu. 19. Are. in d. c. cum oporteat, nu. 11. Ia. in repe. l. admo-
nenti, nu. clxxx. ff. de iureiurando, pro qua opin. est gl. in l. et ma-
tris, ff. de probat. Et Ias. vbi supra, intelligit hoc duobus modis: &
alio modo intelligitur quando est testis instrumentarius, & sic roga-
tus ab vtraque parte: nam tunc est integer testis, & plene probat.
Ita Bal. in d. l. parentes, nu. 1.

REGVLA CCCLXXXIII.

FRATER contra fratrem non cogitur testificari. Hanc regu-
lam probat tex. in l. lege Iulia, ff. de testi. canonizata in c. si testes, §.
lege Iulia, in §. q. ij. & tex. in l. parentes, C. de testi. De iure regio
probat in l. xi. ti. xvi. par. iii. & in l. fin. tit. xxx. par. vij. Et vltra
doct. in locis supra dictis ita tenet Abb. in c. literas, num. 8. de præ-
sump. & ibi Feli. num. 16. idem Feli. in c. cum oporteat, nu. 3. &
ibi Imo, nu. 12. de accus. Bar. in l. qui testamento, §. quecunque, nu. 6.
ff. de testamentis. Steph. Aufredus in tracta. de reprobationibus te-
stium, nu. 25. in si. Alb. in tract. de testibus, nu. 1. in ii. par.
1. Amplia primo, habere locū in omnibus transuerialibus vsq; ad
quartū gradū. Vt in d. l. xi. ti. xvi. par. iii. & in d. l. si ti. xxx. par. vij.
2. Amplia secundo habere locum, tam in causa ciuili, quam in causa
criminali. Ita probat gl. in d. l. lege Iulia, ff. de testibus, cum qua gl.
HH 2 in